

Jesen 2018.

church and peace

Okružnica

Hoddesdon 2018.

– Nenasilje na hodočašću

Portret – novi član CCND

Nova u uredu

– dobrodošla, Marina Hueber

Pozvani na nenasilje na hodočašću pravednosti i mira

Put ka „pravednome miru“ mora korak po korak prevladati nad logikom nasilja i ulaganja u rat.

Mreža Church and Peace pozvala je Crkve da na ekumenskom hodočašću mira i pravednosti nenasilje postave kao svoj temeljni putokaz. „Pravda će se i mir zagrliti (Ps 85,11) – zajedno na putu pomirenja u raskidanoj Evropi“ bila je tema skupštine i međunarodne konferencije od 21. do 24. lipnja.

U Hoddesdonu, Velika Britanija, okupilo se 93 hodočasnika/ce na ekumenskom putu od „pravednog rata“ ka „pravednome miru“. Oni su došli iz Europe koja u sve većoj mjeri podiže bedeme podjela te daje prednost militarističkom načinu postizanja sigurnosti. Domaćin su bili Velika Britanija i Irska, u kojima je Brexit iznio na svjetlo i ojačao društvene lomove i nepravdu.

U petak navečer sudionici su simbolično kročili duž velikog ekumenskog hodočašća od početka Koncilijarnog procesa za pravdu, mir i očuvanje stvorenja 1983. godine.

U razmjeni sjećanja na postaje puta postali su vidljivi tragovi vizije nenasilja, kojeg su Crkve za mir razmatrale na skupovima i programima Ekumenskog vijeća crkava, Europskim ekumenskim skupovima i nebrojenim drugim susretima.

Zajedničko bivanje na ovome putu i suočavanje s ranama nasilja i nepravde preobrazilo je svakog pojedinca ali i Crkvu u cjelini, rekla je Heider-Rottwilm, predsjednica Upravnog odbora Church and Peace-a.

„Pravda, a ne nasilje“ bilo je temelj za cjeloživotno hodočašće glavnog govornika, svećenika Inderjit Bhogala, koji je utemeljio pokret „City of Sanctuary“ (grad utočište).

Migracija je središnja tema s kojom se društvo danas suočava, rekao je metodistički svećenik; tema koja se zrcali u biblijskim izvještajima o putovanjima i kretanjima. Nasilje i nepravedni mir potiču migraciju, pri čemu je ulaganje u rat uzrok mnogog siromaštva. Crkve trebaju „teologiju svetosti drugoga“ (Jonathan Sacks) te jednu čvrstu ukorijenjenu dužnost „Ne učiti se više ratovanju“.

Sudionici diskusije dali su hodočašću pravednosti i mira značenje životnog
dalje na 3. stranici

Impressum

Church and Peace

Europska mreža mirovnih crkava,
mirovno-crkveno orientiranih zajednica,
duhovnih zajednica i mirovnih službi.

Redakcija:

Lydia Funck, glavna tajnica
Terri Miller

Međunarodni ured

Mittelstraße 4, 34474 Diemelstadt-Wethen,
Deutschland
Tel: +49 5694 9905506, Fax: +49 5694 1532
intloffice@church-and-peace.org
www.church-and-peace.org

Prijevodi/Lektura:

Denis Jurić, Ana Raffai

Layout: Benji Wiebe, mennox.de

Producija: Marion Wiebe, mennox.de/it

Dobrovoljni prilozi za Church and Peace

Bankovni račun u Njemačkoj:

Bank für Kirche und Diakonie KD-Bank,
IBAN: DE33350601901014380015,
BIC: GENODED1DKD

Bankovni račun u Francuskoj:

Dozname izdane za "Church and Peace" na:
CCP Nancy, 046651X036
RIB: 20041 01015 0466451X036 41,
IBAN: FR93 2004 1010 1504 6645 1X03 641,
BIC: PSSTFRPPSTR

Bankovni račun u Velikoj Britaniji:

Dozname u britanskoj funti naznačiti na
'Church and Peace' na: Gerald Drewett,
39 Postwood, Green, Hertford SG13 7QJ

SAD:

Dozname u američkim dolarima naznačiti na
'Ivester Church
of the Brethren (za: Church and Peace fund)', na:
Ivester Church of the Brethren, 25056 'E'
Avenue, Grundy Center, Iowa 50638-8761, USA
(s potvrdom donacije Ivester Church of
the Brethren)

*Članci označeni imenom ne odražavaju isključivo
mišljenje Church and Peace-a. Za sve pristigle
tekstove zadržavamo pravo na skraćivanje.*

Na putu i aktivni

Drage prijateljice i prijatelji Church
and Peace-a,

Središnji motiv u životu ljudi,
životinja i biljaka jest - biti na putu.
Kako bi izgledala naša priroda kada
u proljeće pelud ne bi letio zrakom
i oprasivačao cvijeće? Onaj koga muči
alergija sigurno neće dijeliti moje
oduševljenje slikom letećeg peluda
– ali će možda slijediti tijek misli.

Kao što je pelud na putu i aktivan,
tako su i različiti ljudi, koji su na
putu hodočašća pravde i mira,
aktivni te kroz svoj angažman
stvaraju ono veličanstveno.
Ovogodišnja je međunarodna
konferencija u Velikoj Britaniji
pričala neke od već prevaljenih
postaja puta te je za mnoge
sudionike bila dobrodošlo
odmorište na hodočašću
pravednosti i mira.

U ovom okružnom pismu čitate o
ljudima i organizacijama u Evropi
s kojima smo zajedno na putu
pomirenja. Ukazujemo na bolne
točke koje nas zabrinjavaju, kao
što je diskusija o višegodišnjim
finansijskim okvirima EU-a (2021-
2027.), te želimo ohrabriti da se

krene putem Crkava za mir i da
se izazove promjena. Konkretni
koraci naprijed su, na primjer,
promišljanje razvoja sigurnog
koncepta budućnosti nanovo i bez
oružja; neumorno i neprocjenjivo
slaviti godišnji tjedan mira u Bosni
ili, unatoč Brexitu, biti u uskoj
razmjeni s angažiranim članovima i
prijateljima iz Velike Britanije.

Tema konferencije bila je vizija
iz Psalma 85 „Pravda će se i mir
zagrliti“. Dalje, u dvanaestom retku
stoji: „Vjernost će nicati iz zemlje,
Pravda će gledati s nebesa“. Kao
što se pelud predaje vjetru i donosi
plod, tako se i mnogi od nas
predaju poslanju da iznikne mir i
pravednost.

Srdačno,

Lydia Funck

Hoddesdon 2018.

Nenasilje na hodočašću
nastavak 1. stranice

puta, puta transformacije i ozdravljenja u crkvama. Janet Benvie je rekla kako je Anglikanska mirovna zajednica radila na tome da iznese nenasilne alternative kao što je, na primjer, potpora preko crkava Sporazumu o zabrani atomskog oružja Ujedinjenih naroda. Hansuli Gerber, menonit, Međunarodni savez pomirenja, primijetio je kako je „ovo putovanje (...) više jedna borba nego hodočašće ili mirovanje. Ono je bitka.“

Hodočasnici bi trebali prihvati svoju krhkost i nedostatnost, ali ne i gubiti nadu.

Psalm 85 formulira viziju pravednosti i mira za jednu inkluzivnu Evropu, kazala je na završnom bogoslužju članica Crkvenog vijeća Evangeličke crkve pokrajine Baden,

Karen Hinrichs. Božji narod, koji zajedno hodočasti na putu pravde i mira, izgrađuje tu „kulturu nenasilja“.

Posjetite web-stranicu Church and Peace-a kako biste preuzeli materijale s Konferencije: <https://www.church-and-peace.org/hr/dokumenti/konferencija-2018/>

Konferencija – radionice

Djecu podučavati umijeću mira | De-eskalacija i dijalog u oružanom sukobu | Pravedni mir u gospodarstvu | Molitva tijela, kontemplacija i djelovanje za mir i pomirenje | Kršćanska nada nasuprot nuklearnom zastrašivanju | Utočišta u Europi – razmjena iskustava | Jezik nenasilja i pravednog mira u Bibliji | Višestruki identiteti | Restorativni krug

Preobražavajući susret hodočašća – Olivera Savić iz Srbije (lijevo) s Lulom Potera s Kosova: „Velim te, oprštam ti. (...) Možemo se uzajamno gledati kao ljudi, koji služe Bogu, možemo graditi mostove. To je naša misija, biti mirotvorcima.“

Hoddesdon 2018. – Skupština

Europski financijski plan ugrožava mirovni projekt

Izjava Skupštine 2018. povodom europskih višegodišnjih financijskih okvira (MFF) koji su pokretačka snaga za militarizaciju

Europska ekumenska mreža Church and Peace iskazala je duboku zabrinutost obzirom na planove Europske Unije da se povećaju izdaci za vojna sredstva umjesto da se ulaže u građansko promicanje mira. Pod temom „Pravda će se i mir zagrliti (Ps 85,11) – Zajedno na putu pomirenja u jednoj raskidanoj Europi“ okupile su se ovogodišnja Skupština i međunarodna konferencija (od 21. do 24. lipnja 2018.) u Hoddesdonu u Ujedinjenom Kraljevstvu, regiji u kojoj se već sada da iskusiti Brexit i njegove posljedice.

Što bjelodanijima postaju detalji predloženih višegodišnjih financijskih okvira (MFF) 2021 – 2027¹, to više uviđamo da Europa u sve većoj mjeri mijenja kurs od Europe kao mirovnog projekta ka jednom vojnemu savezu. Nedavni prijedlozi Europske komisije o vojnoj pokretljivosti, Europskom obrambenom fondu i Europskom mirovnom sustavu (European Peace Facility), koje je potvrđilo Europsko vijeće, ističu plan da će potrošiti oko 30 milijardi eura na obranu tijekom razdoblja od 2021. do 2027.²

¹ http://ec.europa.eu/budget/mff/index_de.cfm

² 6,5 milijardi eura za vojnu pokretljivost, 13 milijardi eura za Europski obrambeni fond preko EU budžeta i 10 milijardi eura, osim budžeta, kroz međuvladine veze.

Naočigled globalnog rasta smrtonosnih konfliktnih situacija, odbijamo također planove da se svih dvanaest postojećih instrumenata vanjskog financiranja svede na jedan jedini te da se barem 10% toga enormnog budžeta od oko 89 milijardi eura, u trenutnom tečaju, upotrijebi za kontrolu migracije. Pojednostavljivanje tih procesa i, do određene mjere, povećanje pokretnosti može se čak i zagovarati, ali spajanje većeg broja sredstava, a time i ukidanje odvojenih sredstava za razvoj, građansku izgradnju mira, demokraciju i ljudska prava, slabiove osnovne temelje snažnog civilnog društva i jednostavno je neprihvatljivo.

Zajedno s odlukom Skupštine Konferencije europskih Crkava (KEK) od 8. lipnja 2018. u Novom Sadu³ odbijamo novo sredstvo za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI) te pozivamo Europski Parlament i države članice, kao su-zakonodavce, da se pobrinu da za 2021.-2027 postoje tri različita instrumenta – za razvoj, ljudska prava i demokraciju i civilno poticanje mira.

Mi se zalažemo za mir i pomirenje

³ http://www.ceceurope.org/wp-content/uploads/2018/07/GEN_PUB_01_Public_Committee_Draft_Report_REVISED_2_Antje_DE.pdf

u Europi, stoga načelno dovodimo u pitanje prijedlog visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federicu Mogherini za osnivanje Europskog mirovnog sustava⁴. Dok bismo rado pozdravili jedan fond za mirovne inicijative, težak više milijardi, odbacujemo ideju da se kao doprinos za „mir“ označi jedan fond koji financira ukupne troškove za vojne transporte za operacije izvan granica, za vojnu obuku i opremu, uključujući i isporuku smrtonosnog oružja te druge vojne aktivnosti u području zajedničke sigurnosne i obrambene politike (GSVP). Dok EU planira uložiti desetine milijardi eura u vojne reakcije na regionalne i globalne izazove, sredstva namijenjena za civilna izdvajanja bit će srezana za više od pola od onoga što stoji na raspolažanju za proračunsko razdoblje 2014.-2020.⁵ Ovaj se trend hitno mora preokrenuti.

Church and Peace poziva političare i političarke i osobito Crkve:

- da se vidno uključe u diskusiju oko budućih budžetnih prioriteta EU-a;

⁴ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/47374/node/47374_de

⁵ Budžet sredstva za stabilnost i mir (IcSP) 2014.-2020. iznosi 2,3 milijarde eura, dok za slične aktivnosti (smanjeni opseg) na raspolažanju stoji budžet od oko 1 milijardu eura za 2021-2027.

Foto: Church and Peace

- da ustraju na značenju EU-a kao projekta za mir i pomirenje;
- da potiču da se resursi i ljudi koriste za izgradnju pravednog mira i da se tako potaknu odlučujući koraci u smjeru globalne pravednosti i pomirenja, otprilike kao kroz ciljeve UN-a za održivi razvoj.

**Skupština
Church and Peace-a**
Hoddesdon, Ujedinjeno
Kraljevstvo, 22. lipnja
2018.

Skupština pozdravlja korake na putu nenasilja Konferencije europskih Crkava

Skupština je u Hoddesdonu pozdravila odluke plenarnog vijeća Konferencije europskih Crkava (KEK) u Novom Sadu (Srbija, 31. svibnja – 6. lipnja) da se napreduje prema nenasilju i tako odgovori na sukobe i nasilje.

Istovremeno su članovi Church and Peace-a pozvali Crkve da isključe opciju rata ili vojne intervencije kao „ultima ratio“, kao zadnje opcije, i umjesto toga, korak po korak, idu u smjeru nenasilja kao prve i zadnje opcije.

Pod naslovom „I bit ćete mi svjedoci (Dj 1,8) – svjedočanstvo, pravednost, gostoljubivost“ plenarno vijeće KEK-a okupilo je svojih 140 Crkava članica i

partnerskih organizacija među kojima je i Church and Peace.

Nakon zajedničkih bogoslužja, hodočašća i angažiranih doprinosova, koji zahtijevaju zajedničko duhovno i društveno svjedočanstvo Crkava, skup je usvojio izvještaj Komisije za javnu odgovornost rezolucijama na teme: Ekonomski i klimatska pravednost; Izbjeglice i migracija; Ljudska prava; Populizam; Obitelj i sigurnost; Oružje i nenasilje. Potonje stavljuju težište na sigurnost i EU politiku, proizvodnju i izvoz oružja, pravedan mir i nenasilje.

Saznajte više: assembly2018.ceurope.org/resources/

Hoddesdon 2018. - regija domaćina

Novi članovi

Na skupštini 2018. Church and Peace je pozdravila dvije grupe i šest osoba kao svoje nove članove. U regiji domaćinu, Velikoj Britaniji i Irskoj, angažiran je novi pridruženi član Christian Campaign for Nuclear Disarmament. Profile drugih novih članova pronaći ćete u jednom od sljedećih izdanja okružnice.

Christian Campaign for Nuclear Disarmament

Christian Campaign for Nuclear Disarmament (Kršćanski pokret za nuklearno razoružanje, CCND) pruža mjesto kršćanima da na temelju svoje vjere svjedoče protiv atomskog naoružanja i drugog oružja za masovno uništenje dok se istodobno žele pozitivno zalogati za mir.

Naših 365 članova vjeruje da tema nuklearnog naoružanja treba biti od velike važnosti za kršćane, ukoliko želimo živjeti Isusov poziv da budemo mirotvorcima. Vjerujemo da za kršćane postoji poticajna prilika da rade na boljem svijetu tako što će odbijati dosadašnji status quo, u kojem mnogi ljudi, čini se, prihvataju atomsko naoružanje kao takozvano „nužno зло“.

Kao odgovor na učenje i primjer Isusa Krista, CCND radi za međunarodni mir i razoružanje te svijet u kojem će se silna sredstva, koja su sada namijenjena naoružanju, preusmjeriti za važne potrebe ljudske zajednice.

CCND podržava sve iskrene mjere razoružanja te sve stvarne pokušaje izgradnje zajedništva i pomirenja.

Oružje za masovno uništenje CCND vidi kao neposlušnost čovječanstva prema Božjemu zakonu, i kao nepoštivanje međunarodnog prava. Stoga odbijamo svaku „obranu“ koja se temelji na takvom oružju.

Na svim razinama potičemo rasprave i osviještenost u Crkvama vezano uz oružje masovnog uništenje i militarizaciju te podržavamo Crkve i pojedinačne kršćane u njihovom svjedočenju i radu za svijet bez atomskog naoružanja te za svjetski poredak koji će se temeljiti na miru i pravednosti.

*Više informacija i prijava za mjesecne e-poruke na christiancnd.org.uk.
Pratite @ChristianCND na Twitteru.*

Korak po korak do novog pristupa sigurnosti

U Hoddesdonu 2018. Martin Birdseye je vodio radionicu „Kršćanska nada nasuprot nuklearnom „zastrašivanju““ koja se bavila etikom atomskog naoružanja i zastrašivanja. Sudionici su raspravljali o temeljima kršćanske odgovornosti za budućnost bez atomskog oružja te alatima zagovaranja. Uz pomoć dijagrama sudionice/i su razvijali vlastito stajalište i odgovarajuće argumente – osobito razloge za kršćansku nadu.

Hoddesdon 2018. – regija domaćina

Upoznaj grupne članove Velike Britanije i Irske

Anglican Pacifist Fellowship (Anglikanski mirovni savez)

„APF prolazi proces strateškog novog usmjerenja – naše članstvo postaje sve starije i manje. To objašnjava suradnju s drugim crkvenim mirovnim grupama. Učimo se da smo zajedno jači. Konferencija Church and Peace-a bila je važan dio učenja kako se međusobno podupiremo na našem hodočašću pravde i mira.“

Prljaga za daljnji put: nakon susreta s drugim hodočasnicima te slušanja njihovih priča: Inspiracija da nastavimo raditi za mir.

Hoddesdon-činjenica: bila je članom panela na kojemu se diskutiralo o hodočašću pravednosti i mira.

Član od: 1991.

Friends World Committee for Consultation Europe & Middle East Section (FWCC-EMES)*

„Mir je temelj vjerovanja i služenja kvekera. Na temelju svog razumijevanja i zalaganja za nenasilni poziv evanđelja, kvekeri se odriču bilo kojeg, tako i vojnog, nasilja. Stoga tražimo druge načine rješavanja sukoba, koji bi pomogli čuvati svjedočanstvo za mir. (Konferencija u Hoddesdonu) okupila je članove kršćanskih zajednica iz cijele Europe, koji polazu svjedočanstvo o pravdi i miru, u vremenu u kojem postoji toliko pritiska unutar Europske Unije, osobito u kontekstu Brexit-a.“

Prljaga za daljnji put: Često se mirovna Crkva, koja pokušava živjeti radikalnu konzekvencu Kristove poruke mira, nalazi usamljenom na putu. Osjećaj da smo na zajedničkom putu s drugima, bio je za nas nadahnuc i podrška.

Hoddesdon-činjenica: 65 milijuna ljudi diljem svijeta je raseljeno, 90% migracija uzrokovao je rat (naglasio je Bhogal).

Član od: član osnivač

*FWCC-EMES je mreža koja okuplja kvekere u Europi i na Bliskom Istoku. Voditeljica ureda djeluje trenutno u Engleskoj

Community for Reconciliation (zajednica za pomirenje)

„Community for Reconciliation je dugo povezana s Church and Peace-om. Suradnja u grupi za planiranje pružila je mogućnost da se nauči više o organizaciji te da se susretne s prijateljima iz cijele Europe koji se u svom kontekstu zalažu za mir. Jedni od drugih možemo mnogo naučiti.“

Prljaga za daljnji put: bilo je ohrabrujuće susresti druge grupe koje zajedno djeluju na različitim mjestima s različitim ljudima i na različite načine, te prepoznati da pripadamo mozaiku tih grupa koje se zalažu za mir.

Hoddesdon-činjenica: vodila je radionicu u kojoj se nastojalo kroz molitvu i kontemplaciju ojačati za mirovni rad.

Član od: 2008.

Hertford & Hitchin Area Meeting

„Naše hodočašće jest hodočašće mira u širem smislu. Hertford Meeting je dio pokreta za azil (sanctuary) te se brinemo za sirijske obitelji kojima trebamo omogućiti privikavanje u novom okruženju. Church and Peace je dio našeg nastojanja da političke granice postanu manje značajne.“

Prljaga za daljnji put: Priopćenje za javnost i izlaganje Inderjita Bhogala.

Hoddesdon-činjenica: grupni član u blizini Hoddesdona.

Član od: 1997.

Činjenice i brojke o regiji domaćina

23 sudionika

9 članova iz regije sudjelovalo

100 % zastupljenost grupnih članova iz regije

10 onih koji nisu grupni članovi

5 grupnih članova koji pripadaju Mreži kršćanske mirovne organizacije (NCPO)*

*NCPO je ekumenska mreža sa sjedištem u Velikoj Britaniji, koja se zalaže za mir kao središnji element crkvenog zajedništva. Church and Peace u Velikoj Britaniji i Irskoj jest član NCPO-a.

Slaviti mir

Za 9. međunarodni tjedan mira u Sanskom Mostu, malom gradu na sjeveru Bosne, domaćin je bio CIM (Centar za izgradnju mira) od 16.-21. rujna 2018. Nekoliko članova Church and Peace-a također je bilo prisutno: Mihael Sečen i Neda Popović (INTeRo), kao i Ana i Otto Raffai (RAND) iz Hrvatske, Juliane Funk iz Švicarske, te Kristina Bulling, Susanne Korhammer i Petra Titze iz zaklade „Die Schwelle“, koje ovdje izvješćuju o svojim dojmovima.

Mirovni rad u Bosni uvijek prati određena skepsa. Utoliko je važnije Mevludinu Ramanoviću i Vahidinu Omanoviću iz CIM-a da obilježavanje Dana mira godinu za godinom postaje ustaljeno: vidljivo u središtu Sanskog Mosta održava se tjedan mira, neovisno o broju prijava i mogućih govornika. Pozvani su svi; dolazi nekolicina angažiranih, koji susrete međunarodnih aktivista doživljavaju kao „punjenje baterija“. Ove godine bilo je i nekoliko mladih ljudi iz „Project Peace-a“ iz Allgaü-a u Njemačkoj, dugogodišnjih suputnika CIM-a, nekoliko mladih mirovnjaka iz Bosne te mi, prijatelji Church and Peace-a.

Započeli smo fishbowl-metodom kako bismo izvjestili o uspjesima i neuspjesima našeg mirovnog rada te se prepustili da nas nosi energija koja je nastala iz zajedničkog dijeljenja mnogih malih koraka, a koji su se događali na mnogim različitim mjestima.

Patricia Whalen pred nas je stavila velik zahtjev dok nas je izvještavala o svome poslu sutkinje (2012-2017) u Domu za ratne zločine Suda u Bosni i Hercegovini, jednom od „najprometnijih“ sudova za ratne zločine u svijetu. Pitala nas je što jedno društvo treba za pomirenje. Na naš odgovor:

Sudionici Međunarodnog tjedna mira.

„Pravdu i istinu“ pitala je nadalje: „Kako može izgledati pravednost?“ Teško pitanje u jednoj podijeljenoj zemlji, u kojoj se još uvijek otkrivaju masovne grobnice ratnih devedesetih, u kojoj se ratni zločinci veličaju kao heroji, a zajednička obrada povijesti nije na vidiku.

Sljedeće smo jutro posjetili centar u kojem se identificiraju tjelesni ostaci iz masovnih grobnica. Posao, koji još uvijek traje i 23 godine nakon rata. Angažirana suradnica izvjestila je o svome poslu: Neizreciv užas rata bio je tako blizu, a mirovorstvo tako neodložno. Trebali smo vremena za novu snagu.

Prije nekog vremena CIM je kupio komad zemlje te pokrenuo Farmu mira (Peace Farm). Ondje žive ovce, koze, kokoši, guske i jedan magarac. Obitelji iz grada ondje zajedno rade u povrtnjaku te plodove odnose svojim domovima. Mirno mjesto, koje je više puta u godini puno mlađih, kada CIM, kao dio svog rada s mlađima, iz svih krajeva Bosne okuplja mlade ljude, koji često po prvi put razgovaraju s bosanskim Srbinom, bosanskim Hrvatom ili Bošnjakom. Tada

zamijete da jedino zajedno mogu nešto mijenjati u ovoj zemlji. Ondje smo pronašli vremena za razgovor, skupljanje gljiva, za smijeh i kovanje poznanstava.

Tokom dana smo također obrađivali teme Traume i pomirenja, Istine, Predrasuda, Empatičnog slušanja, Međurelijskog razumijevanja, i slavili smo Međunarodni dan mira (21. rujna/ septembra) s međurelijskim zborom Harmonia.

Iduće godine ponovno će od 15. do 21. rujna/ septembra, biti u javnosti vidljivo u malom Sanskom Mostu na sjeveru Bosne, slavlje Tjedna mira.

**Skupština i međunarodna Konferencija
Church and Peace-a**

17.-19. svibnja/maja 2019.

„Da vam dadnem budućnost i nadu“ (Jeremija 29,11) - 70 godina življenja nenasilja – opiranja militarizaciji!

Ev. Johannisstift Berlin-Spandau, Njemačka

Dođite i proslavite sedam desetljeća pokreta Church and Peace! Želimo zajedno obnoviti svoj zavjet, živjeti nenasilje i nadu evanđelja. Članovi mreže, priatelji i gosti pozvani su na poseban jubilej 18. svibnja od 15 sati, u crkvu Reformacije Moabit (Beusselstraße 35). Slijedi više detalja!

Termini

23.-25. studeni/novembra 2018.

Regionalni sastanak njemačkog govornog područja

„Put je cilj. Naš pristup ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda“

Thomashof, Karlsruhe, Njemačka

1.-3. veljače/februara & 5.-7. travnja/aprila 2019.

Seminari o teologiji mira

„Pravda i mir će se zagrliti“

Laurentiuskonvent Laufdorf, Njemačka

13.-15. veljače/februara 2019.

Zasjedanje Upravnog odbora Church and Peace-a

Laufdorf, Njemačka

23. veljače/ februara 2019.

Regionalni dan Veleke Britanije i Irske

„Nastojmo stoga promicati mir i uzajamno izgrađivanje!“ (Rim 14,19) – Mir nije bajka – već moramo raditi na njegovu ostvarenju.

Bull Street Quaker Meeting House, Birmingham, Velika Britanija

Novi dokumenti na našoj web-stranici

Međunarodna Konferencija 2018

Središnji govor Inderjit Bhogala, Propovijed Karen Hinrichs, Vremenski okvir ekumenskog hodočašća Antje Heider-Rottwilm

Priopćenja za tisak Church and Peace-a

Za preuzimanje i dijeljenje!

www.church-and-peace.org/documents

Nova članica tima međunarodnog ureda

Od veljače je međunarodni ured dobio pojačanje. Marina Hueber je započela s radom kao administrativna asistentica te je nadležna za organizaciju ureda kao i za kadrovsку i finansijsku administraciju.

Kako si došla do Church and Peace-a?

Tijekom godina radila sam u vrlo različitim poljima rada. Imam 20 godina iskustva u poreznom uredu, radila sam u jednoj internetskoj agenciji, izrađivala internetske stranice, uređivala fotografije te vodila on-line trgovinu. Nakon mnogo godina došla sam do točke na kojoj sam odlučila sadržaj svojega rada nanovo preusmjeriti.

Kroz svoj život u zajednici Herrnhag, ekumenskoj zajednici moravske crkve (Herrnhuter Brüdergemeinde), došla sam u dodir s temom dobrotvornih zajednica. Odlučila sam iskoristiti svoja iskustva i vještine za dobrotvorni rad. U toj situaciji, preko jedne poznanice, do mene je dopro natječaj za posao u mreži Church and Peace. Opis posla odgovarao mi je jako dobro. Prijavila sam se i dobila posao.

Što te raduje u ovome poslu?

Raduje me u ovome poslu mogućnost za samostalan i samoodgovoran rad. Vrlo sam sretna što radim s ljudima koji međusobno omogućuju rad u ozračju uzajamne pažnje i poštovanja i s kojima se može smijati.

Kako je proteklo prvih 6 mjeseci?

Prvi mjeseci su bili vrlo iscrpljujući. Mnogo se informacija moralo obraditi, kao i razumjeti nove poveznice. Rad s obje moje kolegice morao se uigrati. Osjećam se ugodno u uredu, a suradnja s Upravnim odborom i kontakt s članovima na jako dobrum su nivou.

Hvala vam što sam tako lijepo prihvaćena u Church and Peace-u!

Foto: privatno

Marina Hueber

Novosti

Engleska i Škotska

Ponovno oživjeti nenasilje evanđelja

Konferencija u Perthu, Škotska, koju su organizirale u lipnju/junu Anglican Pacifist Fellowship, korporativni član Church and Peace-a, i Savez pomirenja (Fellowship of Reconciliation) iz Velike Britanije, istraživala je temelje kršćanskog nenasilja i istaknula Isusovo odricanje od primjene nasilja. Sudionici su pripremili i međureligijsku priredbu na temu nenasilja u kršćanstvu i islamu, želeći poduzeti daljnje korake u promicanju nenasilja u Škotskoj. Čitaj dalje: <http://www.for.org.uk/2018/08/27/gospel-nonviolence-action-end-war/>

Europa/Njemačka

CPT nagrađen nagradom „Mačeve u plugove“

Inicijativa „Dresdner Aufbruch – 8. Oktober“ dodjeljuje nagradu „Mačeve u plugove“ 2018. Christian Peacemaker teams-u (Kršćanskim mirovnim timovima). CPT je počašćen za svoju predanost miru i razumijevanju između sukobljenih stranaka, za „neortodoksan ali jasno evanđeoski orientiran rad“. Nagrada, koja se dodjeljuje svake godine 8. listopada/oktobra, podsjeća nas da su u Dresdenu 1989. nenasilnim prosvjedima, DDR režim i građani prvi put ušli u mirni dijalog.

Njemačka

Na nov način promišljati sigurnost

Evangelička Crkva u Badenu, pridruženi član Church and Peace-a, pripremila je studiju „Na nov način promišljati sigurnost – od vojne do civilne sigurnosne politike – scenarij do 2040. godine“. Na temelju triju scenarija razrađeno je kako bi mogao izgledati izlaz iz vojnog promišljanja sigurnosti. Pozitivni scenarij (održiva građanska sigurnost) suprotstavljen je aktualnom scenariju (pritajenog militariziranja) i negativnom scenariju (približavanja ponoru). Skraćena verzija: tip.de/ekibaSND

Srbija

Dijalog o ljudskim pravima

Pojedinačni članovi Church and Peace-a Manda i Ivan Prising i projektni partner Forum za interkulturnost iz Novoga Sada organizirali su u lipnju u Domu kulture u Somboru diskusiju o ljudskim pravima i mirnom suživotu različitih društvenih skupina u Srbiji. Govornici sa Sveučilišta u Novome Sadu izvijestili su o svome istraživačkom projektu „Isprčaj svoju priču“, koji je uključivao intervjuje s marginaliziranim ljudima. Pričama se želi proširiti svijest za stvaranje nenasilnog suživota.
www.ispricajsvojupricu.rs

iz mreže

Pridružite se Jai Jagat hodočašću

Kampanja Jai Jagat poziva na zalaganje za pravdu i nenasilnu promjenu diljem svijeta. U listopadu/oktobru 2019. započinje globalni marš na People's Action forum u Ženevi u rujnu/septembru 2020. Cilj je ojačati i povezati na međunarodnoj razini autohtone i lokalne nenasilne akcije. Članica Church and Peace-a, zajednica L'Arche Lanze del Vaste, sudjeluje u planiranju. benjaminjoyeux@gmail.com - www.jaijagat2020.org

Njemačka

Nova savjetnica za mir u Ekumenskom informativnom centru

Ekumenski informativni centar u Dresdenu, član Church and Peace-a, od travnja/aprila ima novu savjetnicu za mir. Zbog aktualnih događaja u Saskoj, Anellie Möller, socijalna radnica iz menonitske zajednice u Dresdenu, usredotočuje se na vođenje treninga za mir i civilnu hrabrost zajednica i civilnih mirovnih službi. Također je uključena u tjednu ekumensku molitvu za mir u Kreuzkirche-u u Dresdenu

Njemačka

Nova koordinatorica u Kući mira u Ludwigshafenu

Silvie Kroeker će od rujna/septembra 2018. postati novom koordinatoricom Kuće mira u Ludwigshafenu. Zajednica je nastala 2016. godine u prostorima menonitske zajednice, člana Church and Peace-a, s ciljem okupljanja ljudi i izgradnje kulture mira u gradu. Podrijetlom iz Kanade, Silvie Kroeker je apsolvirala na mirovnim, meditacijskim i konfliktnim studijama, a nedavno je završila i praktikum u Menonitskom mirovnom centru u Berlinu. U svome novom poslu imat će podršku Hanne Eich.

Europa

QCEA objavljuje vodič za izgradnju mira

Quaker Council for European Affairs - QCEA -(Kvekersko vijeće za europska pitanja) objavilo je priručnik „Building Peace Together“ (Zajednički graditi mir), koji je za sve aktere koristan izvor nenasilnih i ne-militarističkih odgovora na sukobe i aktualna sigurnosna pitanja. Pomoću 80 praktičnih primjera i reflektirajućih vježbi, priručnik obrađuje principe izgradnje mira, svijest o sukobu i pažljivost koja je pri tome potrebna.
www.qcea.org/peace/research-project/

Završna riječ

Zagrljaj pravednosti i mira

Vizija za Europu

Pravednost i mir u zagrljaju! Ova nas riječ nade iz 85. Psalma ohrabruje dok smo zajedno na putu pomirenja u rastrganoj Europi.

Rastrgana Europa je dio Zemlje koji je božanskom Duhu i evanđelju na osobit način potreban. Europa koja je nemirna, koja izvozi oružje i nasilje, koja je obilježena novim nacionalizmom i nepravednim gospodarskim sustavom.

Ovakva današnja Europa treba veliku viziju za budućnost, u kojoj će svi ljudi moći znova pronaći svoje mjesto.

Temelj takve vizije pronalazimo u Psalmu 85. U Bibliji se uvijek radi o ovim dvjema međusobno pripadajućim idejama: o pravednosti i miru za sve ljude. Isus Krist govorio Božjem kraljevstvu i proziva blaženima one koji uspostavljaju mir, koji gladuju i žeđaju za pravednošću.

U jednoj poznatoj pjesmi iz Taize-a stoji: „The kingdom of God is justice and peace and joy in the

Holy Spirit“ (Božje kraljevstvo je pravednost, mir i radost u Svetom Duhu). To je poruka evanđelja u jednoj jedinoj teološkoj rečenici (Rim 14, 17).

To je velika nada i vizija za Europu i cijeli svijet: Pravednost i mir će se susresti i poljubiti. I pravađa će zasjati s neba i preobraziti Zemlju. Ne zato što bismo mi bili moći preobraziti svijet, nego jer će se Bog pobrinuti za to.

Ovu nadu dijelimo s braćom i sestrama u vjeri iz Europe i diljem svijeta. I sa svim ljudima dobre volje koji su s nama na putu na brojnim hodočašćima pravde i mira.

Pravađa i mir pripadaju zajedno. Ako se odvratimo od vjere u kumire našega vremena te poslušamo Božji glas, postupat ćemo drugačije te mnoge stvari prepustiti Njemu. Odvratiti se, pored toga, od moći kumira i Mamona, nasilja i pohlepe.

Počujmo što Bog danas govoriti: kroz riječi Biblije, kroz Isusa Krista, njegovu objavu i djelovanje te kroz Duha Svetog. Što Bog govoriti jest u svakom slučaju i svakom jeziku: „Mir“.

Stoga molimo Boga mira da nam da snage, ljubavi i strpljenja za sva naša hodočašća. Pouzdajemo se u Isusa Krista koji nam je u srca položio nadu u Božje kraljevstvo. Isus širi ruke i govoriti: „Mir bio s vama“.

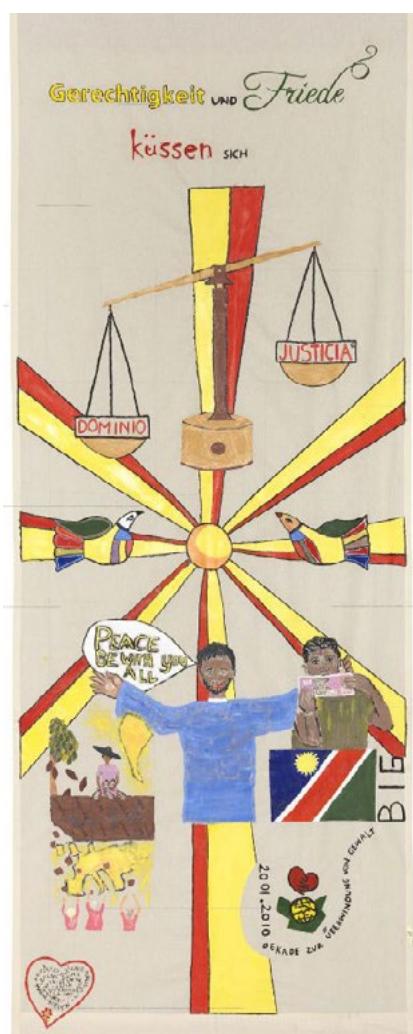
Karen Hinrich

je članica Crkvenog vijeća Evangeličke crkve pokrajine Baden (pridruženog člana Church and Peace-a) te od skupštine 2018. pojedinačna članica.

Foto: Church and Peace

Karen Hinrichs propovijeda za vrijeme završnog bogoslužja u Hoddesdonu.

Slikovni prikaz Psalma 85, postavljen pri međunarodnoj ekumenskoj Konferenciji partnerstva 2010.

Sažetak propovijedi pri međunarodnoj konferenciji 2018. Cijela propovijed dostupna je na engleskom, njemačkom i francuskom na: <https://www.church-and-peace.org/dokumente-deu/internationale-konferenz-2018/>